47. številka. Maribor, dne 14. junija 1915. Letnik VII.

Naročnina listu: --
Celo leto . . K 10·—
Pol leta . . . „ 5·—
Četrt leta . . „ 2·50
Mesečno. . . „ 1·—
Zunaj Avstrije: ----
Celo leto . . „ 15·—
Posamezne številke -- 10 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 12 vin. od 6 redne petitvrste: pri večkratnih oznanilih velik --- popust. —
„Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravništvo: Maribor Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

Italijanski napadi pri Plavah odbiti.

Naš podmorski čoln potopil italijanskega. — Pflanzerjeva armada prodira v Besarabijo. — Sieniawa zopet v naših rokah. — Rumunija vzdržuje nepristranost. — Papež ne zapusti Rima. — V četverosporazumu ni sporazuma.

Zetveni dopusti in začasne oprostitve.

Domobransko ministrstvo je sporazumno z vojnim izdalo 8. junija glede žetvenih dopustov te-le določbe:

1. Kolikor pripuščajo vojaške zadeve, se bo dovolil **dopust** samostojnim poljedelcem, oziroma njihovim družinskim članom, kakor tudi poljedelskim delavcem v ravno isti meri, kakor začasa pomladne setve. Istotako se bodo na prošnjo po možnosti odposlali tudi vojaki, da poskrbijo žetvena opravila. V čisto izrednih ozira vrednih slučajih se bodo na utemeljene prošnje dovolila tudi oproščenja od vojaške službe samostojnim poljedelcem, kakor tudi posameznim poljedelskim uradnikom pri veleposestvih in gospodarskih zadrugah za omejen čas (k večjemu 14 dni).

Prošnjo vloži ali vojak sam, ki želi biti oproščen, in sicer pri svojem komandu, ali pa njegovi domači potom okrajnega glavarstva.

V dopustnih listih je natančno povedano, zakaj se je dopust podelil. Dopustni listi dajo pravico do prostevožnje na železnicah. Ako se vojak po preteklem dopustu ne vrne na svoje mesto, se strogo kaznuje.

Nadzorovanje. Ali vojaki, ki imajo dopust, res opravljajo žetvena opravila, nadzoruje občina in politična oblast. Če bi se dopustniki ne ukvarjali z žetvenim delom, mora okrajno glavarstvo takoj povzročiti, da se vrnejo v vojaško službo, predno poteče dopust. Med dopustom dobijo vojaki svojo vojaško plačo neprikrajšano in tudi njihove družine obdržijo podpore.

Posamezne občine ali tudi posamezni poljedelci lahko prosijo pri okrajnem glavarstvu, da se jim dovolijo za delo oddelki do 20 mož. Za stanovanje in hrano teh oddelkov morajo skrbeti občine ali posamezni posestniki, katerim so se dovolili ti vojaški oddelki. Hrana in stanovanje za te oddelke se plača od vojaške oblasti, pa ne sme odškodnina znašati več, kakor je določeno za tisti kraj, kjer je stalno nameščeno dotično moštvo. To odškodnino za hrano in stanovanje mora poveljnik dotičnega oddelka plačati pri občini proti potrdilu.

Časovno omejene oprostitve samostojnih poljedelcev se morejo doseči le v izrednih slučajih, in sicer se prošnje smejo vlagati le potom okrajnega glavarstva. Ako se take prošnje vložijo na domobransko ministrstvo, se ne bo oziralo na nje.

Kaj bo z Rumunijo?

Ko je Italija razbila trozvezo, se je zdelo, da se bo dvignil tudi celi Balkan. To se ni zgodilo in ako je bilo verolomstvo Italije smatrati za uspeh četverozvezne diplomacije, je izvojevala avstrijska in nemška diplomacija, katero so podpirali mogočni uspehi zmagujočih zaveznških armad, na Balkanu nič manj velik uspeh, ker je preprečila pri balkanskih državah posledice italijanskega nastopa, katere je ententa s tako sigurnostjo pričakovala.

Položaj na Balkanu še ni popolnoma razjasnjen. Edino, kar je mogla četverozveza do sedaj z največjim naporom doseči, je to, da se nevtralne balkanske države od nje še niso zastalno odvrnile. A mnogo znakov kaže, da se bo to vendarle zgodilo. Dunajski in berolinski politični krogi imajo vtisk, da bo Balkan pri prvem večjem italijanskem neuspehu za četverozvezo za vedno izgubljen.

Na Rumunijo pa izredno uplivajo naši uspehi v Galiciji. Z dnevom, ko Rusi izgubijo Lvov, lahko računimo, da so izgubili tudi vsako upanje glede Rumunije.

Amerika in Nemčija.

Med Združenimi državami Severne Amerike in Nemčijo je radi „Lusitanie“ nastal nov položaj. Nemška vlada je dne 28. maja in 1. junija opravičila napram ameriški vladi potop „Lusitanie“ s tem, da je trdila, da je bila oborožena in da je bilo na potopljeni ladji strelivo za Anglijo in Francijo. Dne 11. junija je amerikanska vlada po svojem berolinskem poslaniku izročila nemški vladi obširen odgovor na zagovor. Amerika pravi, da je bila Nemčija napačno poučena, ko je trdila, da vozi „Lusitania“ orožje. „Lusitania“ je vozila samo potnike in nevojno blago. Po zatrdilu ameriške vlade je izključeno, da bi se na „Lusitanii“ nahajal vojaški konterband. Amerika stoji na stališču, da ni opravičeno, da je nemški torpedni čoln, ne da bi dal prej kako znamenje, potopil ladjo, na kateri se je nahajalo nad 1000 ljudi. Še le, če bi se bila „Lusitania“ ustavljala povelju podmorskega čolna, bi imel poveljnik čolna pravico, spraviti življenje potnikov v nevarnost. Amerika svetuje Nemčiji, naj se pogodi z Anglijo o nadaljnem načinu in značaju podmorskega boja in upa, da bo Nemčija amerikanske želje s stališča pravičnosti in človekoljubnosti v vseh slučajih, kjer so pravice in nevtralteta Amerikancev kršene, upoštevala. Amerika pravi, da se naj nemški podmorski čolni pred vsakim napadom na kako ladjo, ki pluje pod nevtralno zastavo, prepričajo, ali res pripada sovražni državi in ali res vozi vojno konterbando. Vlada Združenih držav pravi, da pričakuje, da bo Nemčija ugodila amerikanskim željam in zahtevam.

Papež ne zapusti Rima.

Dunajska „Information“ piše: Vzlic vsem preklicem razširja en del časopisja še vedno vest o premeščenju papeževega vladnega sedeža. Pooblaščeni smo in moremo zagotoviti z vso odločnostjo, da na teh vesteh ni niti ena beseda resnična, kar smo ugotovili že pred nekoliko dnevi. Res pa je, da svetemu Očetu ni manjkalo ponudb. In če bi bil hotel, bi bil mogel najti začasno prestolnico na Španskem ali v Švici, eventuelno tudi na Malti. Seveda se o razvoju bodočnosti ne more naprej soditi, in v časih, kakoršnji so sedanji, ni nikakega „nikdar!“ Ali za sedaj ni nikakega razloga za premeščenje papeževega sedeža iz Rima in izreči se more z vso gotovostjo, da oni, ki mu edinemu gre odločilna beseda, za sedaj ne misli na tak korak.

Neumorno prizadevanje papeža za ranjene ujetnike.

List „Corriere d'Italia“ potrjuje nov korak papeža, da olajša usodo ranjenih ujetnikov. Papež je po svojem odposlancu grofu Sanduciu zainteresiral švicarsko vlado, da se vlade zavzamejo za tiste težko ranjene ujetnike, ki potrebujejo posebne zdravniške pomoči in posebno skrbnega zdravljenja.

V četverosporazumu ni sporazuma.

Nizozemski list „Nieuwe Rotterdamsche Cour.“ je objavil dopis svojega pariškega poročevalca, ki se bavi s vprašanjem, kakšne koncesije je dovolil trosporazum Italiji. V političnih in diplomatičnih krogih zasledujejo razvoj stvari z mešanim čustvom. Glede na nastop Italije vlada sicer zadoščenje, toda skušajo si dajati račun o tem, ali bo končni uspeh za zaveznike, osobito za Francijo in Rusijo, odgovarjal brezdvomno velikim ponudbam, katere je dal trosporazum Italiji. Za francosko in rusko politiko brez dvoma vsebuje potek dogodkov dosti resnih in trpkih pomislekov in z napetostjo se zasleduje vrednost zveze z Italijo. Če se premotrivajo tudi z največjo previdnostjo vesti o tem, kar je obljubil trosporazum Italiji, se vendar sme smatrati, da se nahaja med temi obljubami bržčas cela vrsta takšnih, katere bi bile leto poprej odločno odklonjene od Francije in Rusije. Pri tem gre pred vsem za vprašanje glede Albanije in Afrike. Francija mora sedaj pomagati odpirati pot tudi za največje italijanske zahteve v Afriki in v Sredozemskem morju in zasigurati svoji bodoči sovražnici veliko in ogrožujočo moč. Tudi Rusija se nahaja v sličnem položaju. Ni nobenega dvoma, da se zahteve Italije osobito v Adriji ne morejo spraviti v sklad z željami Slovanov. Saj je vendar nastala sedanja vojska vsled želje Srbije, priboriti si prosti dohod do Adrije. In Rusija mora sedaj po desetmesečni vojski odstopiti Italiji tisto ozemlje, katero je zahtevala Srbija kot predstraža Rusije v Adriji. Kar se pa tiče Anglije, je ona v tem slučaju edina, ki bo vtaknila dobiček v svoj žep, ker si brezdvomno prizadeva utrditi moč Italije, da bi zamogla Italija svojima zaveznicama Franciji in Rusiji v bodoče kljubovati v Sredozemskem morju.

Eno je gotovo, da igrata sedaj Anglija in Italija skupaj pod enim klobukom, toda upati je, da bodo imeli francoski in ruski državniki široko in ostro odprte oči za nov položaj, ki se razvija v Sredozemskem morju in ki utegne imeti v južno-izhodni Evropi velikanske posledice. Na vsak način pa ne nudi sedanji potek dogodkov na tem ozemlju jamstva za bodoči večni mir.

Nizozemska v skrbeh.

Nizozemski list „Allgemeen Handelsblatt“, ki ni nikakor Nemčiji sovražen, se bavi s vprašanjem, kakšen učinek bo imela za Nizozemsko morebitna priklopitev Belgije k Nemčiji. List piše:

Če bi se priklopila Belgija k Nemčiji, bi bil to začetek konca Nizozemske. Da bi Nemčija sedaj, dokler še traja vojska, podala izjavo, da bo ostalo z Belgijo vse tako, kakor je bilo pred vojno ter da ne bo priklopila Belgije, to se ne more zahtevati.

Nemčija bi s tako izjavo dala iz rok važen predmet, ko bo prišlo do sklepanja miru. Toda, če bi se v resnici priklopila Belgija k Nemčiji, potem bi morali smatrati, da je naš obstoj v nevarnosti. Ne moremo se odreči mnenju, da bi v slučaju, če bi si v teku te vojske Nemčija priklopila Belgijo, to za Nizozemsko pomenjalo začetek vojske.

Vesti iz Nizozemske.

Iz Amsterdama se dne 11. junija poroča: Nizozemska vlada je prepovedala izvoz vsakovrstnega orožja; izvzeto je lovsko orožje. Druga zbornica je z 82 glasovi proti 10 sprejela vladni predlog, da se začasno ustanovi nizozemsko vladno zastopstvo pri Vatikanu. Prva zbornica je brez poimenskega glasovanja sprejela postavo o izvanrednem vojnem kreditu 50 milijonov goldinarjev in o izvanrednem kreditu za vojno mornarico, nadalje postavo o razširjenju črnovojniške dolžnosti in o posebnih odredbah glede vojaških novincev.

Avstrijsko-italijansko bojišče.

Dogodki na italijanskem bojišču.

Dne 11. junija.

Uradno se razglaša:

Predvčeraj in včeraj so bili vsi italijanski napadi na vseh bojnih črtah odbiti.

Ponovni, na del goriške mostne utrdbe namerjeni sunek se je zrušil med ognjem dalmatinskih do-

mobrancev. Istotako je ostal brezuspešen sovražni napad severno od Ronchija. Artilerijski boj na bojni črti ob reki Soči traja dalje.

Ob koroški meji je bil včeraj popoldne močen sovražni napad na Freikofel, drug slabeji napad pri Molayskem jezeru odbit.

Na Tirolskem se je izjalovil sunek italijanske brigade, ki je udrla pri Cortini d'Ampezzo na naše postojanke pri Peutelsteinu. Ponovni napadi na tem ozemlju in ponočni napadi pri kraju Landro so se istotako končali z umikanjem sovražnika. Na ostalem tirolskem obmejnem ozemlju se vršijo neprestani artilerijski boji in za naše orožje uspešne praske.

* * *

Ronchi je mestece v okraju Tržič ob železnicah Nabrežina—Kormin in Tržič—Červinjan in šteje 3500 prebivalcev. — Wolaysko jezero je gorsko jezero na južno-zahodno koroško-italijanski meji na 1997 m visoki gorski planoti. — Cortina je 600 duš broječi kraj v dolini Ampezzo, izhodno od Bocena, oddaljen 5 km od izhodne tirolsko-italijanske meje. — Peutelstein leži 7 km severno od Cortine. — Kraj Landro se nahaja 12 km severno-izhodno od Peutelsteina ob cesti proti Toblachu.

Dne 12. junija.

Ob Soči se nadaljujejo posamezne praske in artilerijski boji. Dosedaj so prišli Italijani na izhodni breg reke Soče le pri Tržiču in pri Kobaridu, točki, ki se nahajate pred našo bojno črto. Včeraj zjutraj ob ranem svitu so priplezali sovražni oddelki pri Plavi na izhodne obrežne višine, toda bili so zopet vrženi nazaj.

Ob koroški meji so odbile naše čete sovražne napade na prehode v ozemlju Monte Paralba in so zasedle to goro. Poskus Italijanov, si zopet nazaj priboriti goro Pijano, se je izjalovil.

Sicer se pa sovražnik polagoma poriva na posameznih obmejnih prostorih notri do naših postojank. Tako se nahaja pri Cortini d'Ampezzo, Fiari di Primiero in Borgo.

Dne 13. junija.

Ob reki Soči so se vršili v zadnjih dveh dnevih osobito pri Plavi resnejši boji. Poskus brigade iz Ravene dne 11. t. m. se polastiti izhodnih obrežnih višin, se je končal s tem, da se je moral sovražnik umakniti. Včeraj zjutraj so Italijani vnovič prekoračili reko Sočo. Po hudih bojih se je posrečilo našim četam pognati nazaj sovražnika, ki je dobival vedno večja ojačenja in ohraniti trdno v oblasti naše postojanke, pred katerimi leži čez 400 mrtvih Italijanov.

Na koroškem in tirolskem obmejnem ozemlju se nadaljujejo artilerijski boji.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Naš podmorski čoln potopil italijanskega.

Uradno se razglaša:

Dunaj, 11. junija.

Italijanski podmorski čoln „Medusa“ je naš podmorski čoln v severnem delu Adrije s torpednim strelom zadel in potopil. Dva častnika in štiri mornarje so naši rešili in ujeli.

Mornariško poveljstvo.

Kako je bila uničena „Citta di Ferrara“.

Očividec na Malem Lušinu opisuje dogodek, kako je bila uničena velika italijanska zračna ladja „Citta di Ferrara“, sledeče:

Kmalu po 5. uri zjutraj je začelo po vseh cerkvah Malega in Velikega Lušina biti plat zvona. Na znamenje grozečega napada sovražnega zrakoplova so odplule vse ladje, ki so bile zasidrane v pristanišču, na odprto morje, da se zavarujejo pred sovražnimi bombami. Vsa okna so bila kmalu polna ljudi, ki so opazovali z daljnogledi nebo. V zraku sta križarila dva avstrijska zrakoplova. Hipno se je pojavila „Citta di Ferrara.“ Odplula je nad mestom in se je bližala z veliko brzino Velikemu Lušinu. Eden naših zrakoplovov je plul pred „Citta di Ferrara“, drugi naš zrakoplov, bil je zrakoplov „štev. 48“, kakor smo se pozneje prepričali, pa je plul nad „Citta di Ferraro“, ki je sedaj spremenila svojo smer in je začela pluti sem in tja, da uide zasledovanju našega zrakoplova. Kar naenkrat je švignil velik plamen iz velikanskega trupla „Citta di Ferrare.“ Nekaj sekund pozneje se je slišal grozen pok in „Citta di Ferrara“ je začela nagloma padati.

Ta trenutek je vzbudil med ljudstvom nepopisno navdušenje. Ladje, ki so zapustile pristanišče, so plule s polnim parom proti mestu, kamor je padla „Citta di Ferrara.“ Približno 10 minut pozneje je priplul v pristanišče naš zrakoplov „štev. 48“, kjer sta ga že čakala okrajni glavar in mestni župan.

Ljudstvo je trumoma prihajalo od vseh strani, in je s cvetlicami obsipalo poveljnika zrakoplova, ladijskega poročnika Klasinga, in mornariškega kadeta Fritscha. Ko sta poročala častnika v Pulj, sta se podala v mesto, ki je bilo med tem časom že popolnoma v zastavah. Po kratkem bivanju v mestu sta se zopet vrnila proti Pulju.

Iz čolna, ki je priveslal v pristanišče, so pa izstopili dva rešena italijanska častnika uničene „Citta di Ferrare“, in sicer eden ladijski poročnik in pa eden mornariški kadet, ter 5 mož posadke. Eden italijanski ladijski poročnik in eden strojnik sta pa našla smrt vsled eksplozije na „Citta di Ferrara.“ Ko so rešena italijanska častnika in rešeno moštvo opremili s suho obleko in jim dali zajutrek, so jih zaslišali. Izpovedala sta, da je morala „Citta di Ferrara“ metati bombe na odprto mesto Reko na višje povelje.

Poveljnik parnika „Istriano“, Anton Susnič, ki je odplul iz pristanišča, je še izpovedal, da so izvlekli iz morja tudi 5 sodov bencina, ki se je nahajal na „Citta di Ferrara.“

Boj med mornariškim zrakoplovom „štev. 48“ in med zračno ladjo „Citta di Ferrara.“

Ko je avstrijski mornariški zrakoplov opazil italijansko zračno ladjo, se je dvignil kvišku, dokler ni plul nad njo. Odtod je začel streljati iz strojne puške in iz pušk, ki so bile nabasane z balonskimi patronami. Italijanska zračna ladja je skušala uteči in je proizvajala vse mogoče manevre, da bi ušla zasledovanju. Končno se je spustila iz višine tako nizko, da je plula le nekoliko nad morsko površino. Naš zrakoplov „štev. 48“ pa ni odjenjal in je nadaljeval obstreljevanje s signalnimi patronami. Eden od strelov je popolnoma zadel. Mogočen plamen je švignil iz ladje. v par minutah je zgorel ovoj in gondola je padla v morje. Dva italijanska častnika in pet mož posadke so se borili z morskimi valovi, dokler jih ni popolnoma obnemogle rešil avstrijski torpedni čoln in jih ujel. „Citta di Ferrara“ je bila popolnoma uničena in njeni razbiti ostanki so izginili v morskih valovih.

Položaj v Trstu in na Primorskem.

Iz Trsta poročajo z dne 10. t. m. „Slovencu“: V Trstu in po celem Primorskem vladajo sedaj, ko se je nervozno razpoloženje, katero je povzročila italijanska vojna napoved, popolnoma navadne razmere. Del oblasti se je vrnil, tako deželno sodišče in ravnateljstvo skladišč. Pošta zopet deluje in ravnotako je železniški promet s središčem države zopet mogoč.

Razpoloženje tržaškega prebivalstva je zaupljivo. V javnem mnenju je nastal razveseljiv preobrat. Sedaj, ko so hujskači po poklicu zapustili mesto, je med tržaškim prebivalstvom stopilo na dan domoljubno mišljenje. Oskrbovanje mesta je urejeno. Uradno javno prodajajo sladkor, polento in krompir po najnižjih cenah.

Kakor v Trstu, vladajo tudi po ostalem Primorskem navadne razmere. Iz Gorice in Tržiča uradno poročajo, da kljub bližini sovražnika javno življenje običajno poteka.

Beg pred sovražnikom.

Tržaška „Edinost“ piše: V soboto dne 5. t. m. je prisopihal zadnji vlak iz Tržiča ter pripeljal železničarje. Sovražne granate so brenčale okoli njega, kakor velikanski sršeni. Na kolodvor v Tržiču so začele padati že prej in bil je zadnji čas, da se umaknejo železničarji in razdro za seboj železniške naprave. Od čuvajnice do čuvajnice je vozil vlak ter pobiral ljudi in aparate in granate so treskale okoli njega. Prišel je srečno v Nabrežino, ne da bi se mu zgodilo kaj. Izselili so se torej tisti, ki so vzdrževali promet, kakor so se tudi izselili iz Gorice, kjer so laški topničarji vzeli na muho državni kolodvor in kostanjeviški predor. Razun par razbitih voz ni bilo hujše nesreče. Vlaki na državni železnici vozijo odslej samo do Prvačine.

Devin — porušen.

Ob Jadranskem morju, med Trstom in Gradežem, je stal na visoki skali tik morja starodavni ponosni grad Devin. Devinskega gradu, te slovenske postojanke ob jezikovni meji, tega starodavnega branika Slovenstva proti Italijanstvu, ni več.

Kako je v Poli.

Okrajno glavarstvo v Poli je izdalo sledeči razglas: V stanovanjih se sme prižgati luč le, če so okna tako zastrnjena, da ne prodre noben žarek kake svetlobe. Kdor se ne bo pokoril temu, bo odstranjen iz trdnjave, oziroma aretiran. Vsa podstrešna stanovanja se morajo takoj izprazniti in zapreti. Ponoči ne sme nihče na podstrešje. Končno se naznanja, da bodo vse osebe, ki nimajo trakov na rokavih, odvedene iz Pole.

Jugoslovani gredo z veseljem nad Italijane.

Nemški kadet-aspirant, ki se bori na italijanskem bojišču, piše med drugim svojim domačim: Navdušenje avstrijskih čet je izborno. S posebnim veseljem gredo v boj zoper verolomne Italijane vrli Dalmatinci. Oni vedo, da s tem čuvajo tudi svojo domovino. Ko se je reklo, da gre proti Italiji, so se od moje stotnije razun enega bolanega vsi javili prostovoljno. Osem bolnih vojakov, ki bi morali ostati doma, je bilo naenkrat zopet zdravih. Vse se bori zoper Italijane z jednakim navdušenjem, naj si bodo to Hrvati, Slovenci, Čehi, Srbi ali Nemci. Celo avstrijski Italijani, ki so pri naši stotniji, so jezni na Italijo, ker je s svojim verolomstvom podaljšala sedanjo svetovno vojsko. Kako junaško se borijo osobito dalmatinski Hrvatje, dokazujejo tudi poročila o bitki pri Soči, kjer se posebno odlikujejo Hrvati.

Italijani oskrbujejo naše vojake z ovcami.

List „Tiroler Soldatenzeitung“ poroča o bojih na italijansko-tirolski meji: Italijani prav pridno oskrbujejo našo armado z mesom. Ob prelazu Tonale skoro vsak dan naženejo italijanske čete črede ovac na našo stran. Meso teh ovac je izborno. Hudobni jeziki sicer trdijo, da Italijani gonijo ovce v bližino Avstrijcev nalašč zato, da bi sprožili podzemske mine. A dosedaj se še to Italijanom ni nikjer posrečilo. In vsled tega se lahko skoro z gotovostjo domneva, da so Italijani res tako „ljubeznjivi“ in hočejo naše vojaštvo oskrbovati z dobrim mesom. Pred dnevi so naši iz hvaležnosti pustili Italijanom eno darovano ovco ter so ji krog vratu navezali pergamentni papir, na katerem so sporočili Italijanom vest, da je trdnjava Przemysl zopet naša.

Italijanske čete ne gredo na Francosko.

Milanska „Sera“ preklicuje inozemska poročila, da bi italijanske čete ojačile francosko fronto. Za to še ni čas. Italija se sicer bojuje v moralni zvezi s Francozi, vendar pa potrebuje svoje čete v prvi vrsti za italijanske koristi.

Italijanska kraljica poljubila zastavo.

V Rimu je bila dne 6. t. m. zopet velikanska manifestacija za vojsko. Množica 200.000 oseb se je valila z zastavami in z godbami po Corsu proti kraljevi palači Kvirinal. Z okenj so sipali na udeležence cvetlice. Pred palačo Chigi, kjer se je nahajalo prej avstrijsko veleposlaništvo in s katere je plapolala velikanska italijanska trobojnica, so žvižgali in kričali: „Pereat!“ Listu „Giornale d'Italia“, ki je zelo hujskal za vojsko, so prirejali velike manifestacije, nakar je razobesil neki urednik iz okna črno-rumeno zastavo, ki je jo sežgal. Množica je tulila, nakar so vrgli med njo še neko avstrijsko vojaško čepico, ki jo je množica poteptala. V sprevodu se je nahajalo tudi veliko francoskih, angleških, ruskih in srbskih zastav. Na trgu pred Kvirinalom je tičala glava ob glavi. Kraljica, kraljičina mati in princi so morali večkrat priti na balkon. Končno je kraljica Jelena ukazala, da sta stopila k njej dva zastopnika armade in mornarice, prijela je italijansko trobojnico, jo dvignila kvišku in poljubila. To je vzbudilo tako blazno veselje, da kraljevska rodbina sploh ni smela več zapustiti balkona. Ko se je ljudstvo utrudilo in se pričelo razhajati, sta se obe kraljici vsedli v avtomobil in sta se peljali z malim princem počasi med navdušenim ljudstvom. Množica je prirejala še manifestacije pred angleškim, ruskim in srbskim poslaništvom in pred Salandrovo hišo. Zvečer je bilo mesto razsvetljeno.

Italijanski kralj Viktor Emanuel na bojni fronti.

Italijanski vojaški krogi pripisujejo bojem ob Soči veliko važnost. To nam tudi dokazuje dejstvo, da so na bojišče ob Soči došli tudi kralj Viktor Emanuel, načelnik generalnega štaba gen. Kadorna in podnačelnik general Porro.

Italijanski kralj je zadnje dni, kakor poročajo italijanski listi, obiskal celo bojno črto, ki je dolga 500 km. Kralj je baje šel celo v prednje strelske jarke in je prekoračil tudi težavne alpske prelaze. Našel je, kakor poroča „Secolo“, baje vsepovsodi vojake v najboljšem razpoloženju in navdušenju. Kraljeva prisotnost je junaštvo vojakov baje stokrat pomnožila.

Varstvo Avstrijcev v Italiji in Italijanov v Avstriji.

Varstvo italijanskih državljanov v Avstriji in njih koristi v naši državi je prevzela vlada Združenih držav Severne Amerike. Špansko poslaništvo na kraljevem italijanskem dvoru pa je sprejelo varstvo avstrijskih državljanov in njih koristi v Italiji. V konzularnih okrajih Livorno, Palermo, Turin in Benetke bodo v svojem delokrogu varovali naše podanike in njih koristi švicarski konzulati. V Tripolisu bo najbrž prevzel varstvo čez Avstrijce tamošnji amerikanski konzularni urad. Glede varstva Avstrijcev v Jakinu še dogovori niso sklenjeni.

Avstrija protestira proti italijanski blokadi.

Avstrijska vlada je dne 9. junija poslala tujim vladam protest proti italijanski blokadi v Adriji. — Protest vsebuje v glavnem sledeče točke:

Blokada, katero je Italija dne 26. majnika proglasila nad Adrijo, se razteza tudi na albansko ozemlje. Zoper to Avstrija odločno protestira, ker taka blokada ne odgovarja določilom mednarodnega prava. S tem, da je italijanska vlada proglasila blo-

kado nad enim delom albanskega obrežja, je kršila pravice države, koje državno samostojnost in nepristranost je Italija sama izrazito pripoznala in zajamčila, kakor je to razvidno iz londonske konference zastopnikov z dne 29. julija 1913. Blokada Albanije tudi iz tega ozira ni opravičena, ker Avstrija nima na albanski obali nobenih svojih oboroženih sil, in tudi ne svojega brodovja. Radi tega ta blokada tudi nasprotuje 1. členu londonske deklaracije z dne 26. februarja 1909, ki določa, da se blokada kakega obrežja mora omejiti samo na tiste kraje in luke, katere ima sovražnik zasedene po svojih oboroženih silah. Avstrija pa nima nikjer v Albaniji svojega vojaštva in je torej italijanska blokada popolnoma neopravičena. Tudi tedaj ne bi bila opravičena, ako bi albanska pristanišča služila Avstriji kot preskrbovališča za manjše ladje, kakor trdi italijanska napoved blokade. Ta trditev je popolnoma brez podlage, in gladko izmišljena ter ima namen, da bi blokadi albanske obali in zaporni črti, ki sega od rta Otranto do Aspri-Ruga, dala vsaj videz upravičenosti. Ako bi pa tudi teh pomanjkljivosti italijanske blokade ne bilo, ista po mednarodnem pravu ni pravomočna tudi zato, ker se ista ni naznanila avstrijsko-ogrskim krajevnim oblastim, kakor to predpisuje londonska deklaracija v poglavju 8 in 11 štev. 2. Radi teh nedostatkov avstro-ogrska vlada odločno protestira zoper italijansko blokado

Italijanski hujskač padel.

Iz Turina se poroča, da je padel na bojišču polkovnik berzaglierev Necrotto. Bil je s svojim bratom, ki je italijanski poslanec, eden najbolj vnetih hujskačev za vojsko.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Avstrijska uradna poročila.

Dne 11. junija.

Uradno se razglaša:

V južno-izhodni Galiciji in v Bukovini se prav uspešno nadaljujejo napadi zavezniških armad na ruske čete, ki se še nahajajo južno od Dnjestra.

Čete armade generala Pflanzerja so vrgle sovražnika iz postojank severno od Otynija pri Gornjem Tynu in pri Horodenki in prodirajo proti reki Dnjester, čegar južni breg še skušajo Rusi držati. Tik izhodno od Černovic, ki je edino mesto, v katerem se še nahajajo Rusi ob reki Prut, so naše čete po kratkem boju odbile sovražni napad.

V obče je položaj na severu nespremenjen.

Dne 12. junija.

Med rekama Prut in Dnjester so čete armade Pflanzerja izvojevale vnovič več ruskih postojank. Kraja Jezierzany in Niezwiska severno od Gornjega Tyna, sta bila z naskokom zavzeta. Naše zmagujoče čete prodirajo proti Černelici in so prekoračile severno-izhodno od Horodenke reko Dnjester. Zavzele so mesto Zaleščyki. Proti temu mestu so napravili Rusi zvečer in po noči obupne napade, ki so pa bili vsi pod zelo težkimi izgubami sovražnika odbiti. Tudi napad enega kozaškega polka se je v našem ognju popolnoma izjalovil.

V Bukovini so morali Rusi zapustiti svoje zadnje postojanke ob reki Prut. Umikajo se, hudo zasledovani od naših čet, pod velikimi izgubami čez državno mejo. Včerajšnji boji armade generala Pflanzerja so stali Ruse 5000 ujetnikov.

Južno od gornjega toka reke Dnjester se še nadaljujejo boji. Ruski protinapad na Stanislav je bil odbit. Mesto Žuravno, katero so vsled došlih ruskih ojačenj naše čete zapustile, je bilo včeraj od naših čet zopet zavzeto.

Dne 13. junija.

Na južno-izhodni meji prodirajo zmagovalno čete armade Pflanzerja. Po trdovratnih bojih so bili včeraj zavzeti Tysmienica, Tlumač in višine severno od Olesce. Južno od Černetice se vršijo boji. Novi ruski napadi na mesto Zaleščyki so bili krvavo odbiti.

Iz Bukovine čez državno mejo prodirajoč, so naše čete vrgle Ruse iz poprej pripravljenih močnih obmejnih postojank. Pri zasledovanju Rusov so zasedle več krajev v Besarabiji. Včeraj so ujele naše čete, ki so zasledovale Ruse, 1560 ruskih vojakov.

Ob gornjem toku reke Dnjester je napad avstrijsko-nemških čet v smeri proti Zydaczowu, kjer še drže močne ruske čete južni breg reke Dnjester, uspešen.

V srednjem delu Galicije so po uspešnem napadu zavzele avstrijsko-nemške čete Sieniavo in so po odbitem napadu močnih ruskih čet z naskokom zavzele vse opiralne točke severno-izhodno od mesta. Pri tem je bilo ujetih 3500 Rusov.

Sicer je položaj nespremenjen.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Nemška uradna poročila.

Dne 11. junija.

Položaj pri nemških četah, ki se borijo v Galiciji, se ni spremenil.

Dne 12. junija.

Izhodno od Przemysla je položaj nespremenjen. Armada generala Linsingena je napadla sovražnika, ki je prodiral od severa proti njenemu krilu. Mesto Žuravno, katero so predvčerajšnjim morale naše čete radi sovražnikovega prodiranja zapustiti, smo zopet zavzeli. Sovražnika smo vrgli v prostore pri mostovih pri Mlyniska severo-zahodno od mesta Žuravno in proti mestu Zydačov.

Sovražni napadi pri Haliču in na Stanislav so bili odbiti.

Dne 13. junija.

Mostna utrdba pri Sieniavi je bila včeraj zopet zavzeta. Nemške čete so ujele čez 5900 Rusov. Vsi ponočni ruski napadi so se izjalovili. Tudi izhodno od Jaroslava in izhodno od Przemysla je zopet prišlo do bojev. Čete generala Linsingen so zavzele mesto Mlynisko. Napad na mesto Zydaczov napreduje.

Rusi se na desnem bregu Dnjestra ne morejo držati.

Iz vojnega časnikarskega stana se dne 11. junija poroča: Kakor je razvidno iz današnjega avstr. uradnega poročila, so se sovražni protinapadi v prostoru med Dnjestrom in Prutom proti zmagovitemu prodiranju Linsingenove armade in njenemu levemu krilu vsled odločnih napadov zavezniških čet izjalovili. Prodiranje armade generala Pflanzerja čez mesto Zaleščiki in zopetno zasedenje začasno izpraznjenega mesta Žuravno svedoči, da se Rusom kljub temu, da so vrgli v ta prostor močne rezerve, menda ne bo posrečilo, da bi držali posamezne postojanke, ki so jih zasedli na desnem Dnjestrovem bregu.

Galicija — veliko rusko pokopališče.

Ko so se Rusi mudili v gališkem mestu Sanok, so bile vse bolnišnice prenapolnjene z ranjenimi in bolnimi ruskimi vojaki. Poročevalcu lista „Az Est“ je pripovedovala verodostojna oseba, da so Rusi na mestnem pokopališču v Sanoku pokopali več kot 20 tisoč mož. Cela Galicija, pravi časnikar, je veliko rusko pokopališče. V mestu Brzostek so bile ruske izgube posebno velike; pokopali so tam vojake štirih ruskih polkov. V mestih Zaričin in Novosielica so pokopali kar dve ruski diviziji.

Junaštvo bosanskega Hrvata.

Čin, ki se v sedanji vojski mora prištevati med najsijajnejše čine, je izvršil kadet Sehič od 2. bosansko-hercegovskega pešpolka. Z enim vojem svoje stotnije je namreč izvršil junaški bosanski Hrvat tri naskoke na sovražne postojanke. Ujel je pri tem ruskega podpolkovnika, dva stotnika, pet drugih častnikov in 350 mož ter je uplenil rusko strojno puško. A junaški Hrvat je žalibog v boju padel. Njegove junaške čine občuduje cela divizija.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Srbi v Albaniji.

Italijanski list „Sera“ poroča, da so Srbi poleg mesta Elbasan zasedli tudi mesto Tirana v Albaniji (izhodno od Drača) ter korakajo sedaj dalje proti Draču.

Francosko vojno gradivo za Srbijo.

V Solun je pred kratkim francoski veliki parnik „Yara“ pripeljal 400 ton vojnega gradiva za Srbijo.

Podmorski boji med Nemci in Angleži.

Nemci potopili dva angleška torpedna čolna.

Angleška admiraliteta dne 11. junija uradno poroča: Dne 10. junija zjutraj je nek podmorski čoln potopil angleška torpedna čolna „10“ in „12“, ki sta krožila ob angleški izhodni obali. 30 mož angleške posadke je bilo rešenih in so jih spravili takoj na suho.

* * *

Torpedna čolna „10“ in „12“, ki so ju gotovo Nemci potopili, sta bila zgrajena leta 1905 in 1. 1906. Vozila sta na uro z brzino 26 morskih milj. Posadka je štela na vsakem čolnu po 35 mož.

Boj za Dardanele in Carigrad.

Nove čete za Galipoli.

Berolinski list „Vossische Zeitung“ poroča iz Aten, da sta velika angleška parnika „Mauretania“ in „Transylvania“ v zalivu Mudros na otoku Lemnos izkrcala 15.000 svežih čet, ki so namenjene za Galipoli v boj zoper Turke.

Raznoterosti.

Župnik Cerjak zdrav. Poroča se nam, da je vlč. g. Josip Cerjak, župnik rajhenburški, od težke bolezni ozdravel in da je sedaj prav čil in čvrst.

* **Francoski nadžupnik rešil nemške ranjence.** Švicarski list „Baseler Nachrichten“ je priobčil o nekem nemškem častniku, ki se je vrnil iz francoskega bojišča in ki je v vojski oslepel, sledeče poročilo, ki mu ga je poslal nek čitatelj: Veseli nas, da je naš A. zopet med nami. Kaj vse je moral ta revež prestati! Ne morem razumeti, kako mora narod, ki stoji na tako visoki stopnji izobraženosti, kakor je francoski, biti tako fanatično krut. Navesti hočem le samo nekaj vrstic. A. je prišel septembra lanskega leta v Reimsu v francosko ujetništvo. Strel ga je zadel v glavo in revež je oslepel. Zadet je bil tudi v hrbet. Francozi so ga spravili s 160 drugimi nemškimi težko ranjenimi v katedralo v Reims, katero so Nemci sredi mesca septembra obstreljevali, ker so spravili Francozi na zvonik katedrale strojne puške in opazovalne postojanke in ker so postavili Francozi tik katedrale svoje topove. Francozi so ujetim in ranjenim Nemcem, katere so spravili v katedralo, rekli sledeče: „Vi morate postati prve žrtve.“ Ko se je začelo obstreljevati katedralo, je dobil težko ranjeni nemški častnik A. košček granate v trebuh. Ker ni bilo nikakega živeža, je bila ta rana za ranjenega častnika A. še nekaka sreča. Ko je že začelo v cerkvi goreti tramovje in drug les, je rešil junaški in ljudomili katoliški nadžupnik katedrale ranjence iz cerkve, ki je že bila polna dima in gorečega lesovja; ranjenci so že bili vsled dima tudi omamljeni. Pred stražo, ki je že hotela streljati na nemške ranjence, je stopil junaški nadžupnik z besedami: „Če hočete ustreliti Nemce, morate mene najpoprej ustreliti.“ Z velikim trudom se je posrečilo rešiti in obvarovati ranjene Nemce, da jih ni napadla rjoveča francoska druhal. Ljubeznjivega in junaškega francoskega duhovnika se oslepeli nemški častnik, ki ga je katoliški duhovnik rešil smrti, spominja z največjim spoštovanjem in z iskreno hvaležnostjo.

Slava Slovencem. Vojaški telegrafist Emil Douth je poslal z italijanskega bojišča nemško-nacionalnemu listu „Reichenberger Zeitung“ vojno dopisnico s sledečo vsebino: Predvsem zvesto-nemške pozdrave iz doline Soče. Slovensko prebivalstvo v krajih, skozi katere smo se vozili, zasluži vso pohvalo. Povsod so nas obsipali z darovi, osobito na Jesenicah in na Bledu. Dobro mleko nam je prišlo kaj prav. Na Bledu je moral vlak postati na progi, da nam je moglo slovensko prebivalstvo izročiti svoje darove. Gromenje težkih topov dela na prebivalstvo čuden utis, kljub temu pa ne zapusti rodne grude, dokler ni prisiljeno.

Zrelostni izpiti na mariborski gimnaziji. Pod predsedstvom g. ravnatelja dr. Josipa Tominšek je bil v soboto, dne 12. t. m. zrelostni izpit na tukajšnji gimnaziji. Udeležilo se ga je devet kandidatov in dve kandidatinji, ki ste bili ves čas svojih gimnazijskih študij učenki tukajšnje gimnazije. Uspeh je bil zelo povoljen. Z odliko so izpit dovršili: Anton Tomažič, Jurij Mühlbacher, Ivan Winterhalter, Marija Haas in Slava Pipuš, z enoglasnim odobrenjem pa Gustav Repič, Ivan baron Pach, J. Klobasa, J. Greif, A. Jug in J. Pils, slednji gojenec salezijanskega zavoda v Veržeju. Ako ne bi bilo vojske, bi imel letošnji osmi razred tukajšnje gimnazije največje število učencev, odkar obstoji zavod, namreč 66. Kar kliče domovina, so pa učenci večinoma že prej z navdušenjem šli v vojsko; vsi so pri odhodu dobili zrelostno spričevalo.

Naši prvi gimnazijski ranjenci. Kolikor nam je znano, je prvi mariborski gimnazijec, ki je bil na bojišču ranjen, osmošolec-maturant z odliko Alojz Skuhala, ki se je te dni ranjen na nogi vrnil z italijanskega bojišča. Na roki in nogi ranjen je bil tudi bivši mariborski gimnazijec Ivan Goršič, ki je zdaj v celovški bolnišnici.

Iz pošte. Dne 27. maja t. l. se je otvoril novi poštno-brzojavni urad v Šterntalu pri Ptuju. Za tamkajšnjega vodja je postavljen g. c. kr. poštni uradnik Franjo Mlinarič.

C. kr. glavarstvo v Gorici — premeščeno začasno v Ajdovščino. Goriško okrajno glavarstvo se je preselilo začasno v Ajdovščino. Urad se nahaja v hiši ajdovske hranilnice in posojilnice.

Dalmatinski deželni odbor je svoj sedež iz Zadra premestil v Obsovac. Ondi se nahaja tudi grško-iztočni škof Brankovič.

Važno posvetovanje ministrov v Budimpešti. Une 10. junija se je v Budimpešti pri ministrskem predsedniku vršilo zaupno posvetovanje, katerega so se izmed avstrijske vlade udeležili ministrski predsednik grof Stürgkh, notranji minister Heinold, fin.

minister Engel, poljedelski minister Zenker in trgovski minister Schuster, od ogrske vlade ministrski predsednik grof Tisza, notranji minister Sandor, finančni minister Teleszky, poljedelski minister Ghilany in trgovski minister Harkanyi. Posvetovanju je prisostoval tudi vojni minister Krobatin. Predmet posvetovanja je bilo vprašanje, kako se naj pravilno uporabi letošnja žetev in se ž njo prehrani naša cela armada in civilno prebivalstvo. Razmotrivala so se razna podrobna vprašanja, tičoča se letošnje žetve. V vseh važnih vprašanjih se je doseglo sporazumljenje. Pri tem se je naglašalo, da bodo potrebe naše armade in prebivalstva z letošnjo domačo žetvijo do dobra krite, ako ne bodo nastopile kake velike vremenske nezgode. Z ozirom na to, da smemo letos upati na bogatejšo žetev, se bo skoro gotovo lahko odstopilo prebivalstvu več in boljše moke ter kruha, kot sedaj.

* **Vladna skrb za begunce.** Vlada je odredila, da dobijo begunci, ki nimajo nobenega premoženja, odslej namesto dosedanjih 70 v vsak dan 90 v državne podpore.

Skrb za vojake, ki se vrnejo z bojišča. V notranjem ministrstvu je prvič dne 7. junija zboroval svet o preskrbi vojakov, ki se vrnejo domov. Notranji minister Heinold je izvajal uvodoma, da smatra vlada za eno najvažnejših nalog, da zopet dovede tiste vojake k delu, katerih delovna moč je oslabljena. Odredbe obsegajo tri skupine: 1. Posebno obravnavanje, da se obnovi delozmožnost in da se preskrbe primerni pripomočki (nadomestila). 2. Šolanje po vojski poškodovanih v primernih poklicih. 3. Osredotočenje dela. Veliko se je že pripravilo. Skrbi ga pa, da neodvisno delo ne pospešuje namena, vsled česar naj bi se združile raztresene sile. Vlada hoče že obstoječe akcije združiti in pospeševati. Ustanove se zato posebne državne organizacije, deželne komisije, ki bodo morale skrbeti za vojake, ko se vrnejo domov. Skrb države s tem še ni končana. Civilna državna uprava mora tudi med vojsko odvzeti vojaški oblasti skrb za take slučaje, ki se morajo posebej obravnavati. Nadalje se mora poskrbeti za primerno zdravljenje in se morajo ustanoviti trajne naprave. Državne obrtne šole in obrtno-pospeševalna služba mora sodelovati, da se pohabljenci urijo v raznih primernih poklicih. Posredovanje dela za invalide se mora izpopolniti z obstoječo vojno organizacijo. Posebno se bo moralo za tiste skrbeti, ki so oslepili v vojski.

Monopol za trgovino z živino. Listi pišejo, da namerava država uvesti monopol za trgovino z živino, slično kakor n. pr. na sol ali tobak.

Odlikovanje generalnega orožniškega nadzornika. Cesar je podelil generalnemu orožniškemu nadzorniku in generalu pehote Mihaelu pl. Tišljar red železne krone prvega razreda z vojnim okraskom.

Odlikovana slovenska dragonca. Četovodja Leopold Filipič od dragonskega polka štev. 5 se je v karpatskih bojih tako junaško obnašal, da je dobil srebrno kolajno prve vrste; dragonec-stražmojster F. Polak je dobil srebrno kolajno druge vrste, ker je s silnim ognjem strojne puške pregnal celi oddelek sovražne infanterije.

Ofenziva ali defenziva. Iz zadnje balkanske vojske pripoveduje dr. E. Jaeckh (Deutschtum im Orient nach dem Balkankrieg. München 1913. Str. 60 in nasl.), da je bil koncem mesca oktobra 1911 pri generalfeldmaršalu Goltzu. Govorila sta o bodoči vojski in Goltz mu je opisal svoj načrt, ki ga je izdelal za slučaj bolgarskega napada ob odrinskih vojaških vajah leta 1910. Po njegovem načrtu naj bi Bolgare pustili v deželo do Odrina, ki naj bi ga oblegali. In motili naj bi jih samo z manjšimi bitkami. Med tem naj bi združili glavno silo ob Ergeni, kjer naj bi se pripravljala in izvrsila glavna bitka. Torej najprej mirna in varna defenziva in ko bi bili Bolgari že utrujeni in bi jim že manjkalo municije in hrane, ofenziva. Goltz je rekel, da se bo to težko izvršilo, ker bodo turški častniki vsled vznemirjenja med neukim turškim prebivalstvom nad bolgarskimi „uspehi“ nepočakani in bodo hoteli kar brž rešiti svojo vojaško čast. „Prestiž“ braniti je francoska šola, ne meneč se za trenotne čenče med neveščimi ljudmi, družiti mirno in trezno ofenzivo in defenzivo, uči nemška taktika. Vojni minister Nazim paša iz francoske šole je res šel za prestižem in armada je bila tepena pri — Lozengradu in pri Odrinu.

Nova Zeppelinova iznajdba. Grof Zeppelin je baje iznašel zopet neko izvanredno napravo, ki pomeni velik napredek zraškoplovstva. Zeppelin je brzojavil berolinskemu mornariškemu društvu, da se je iznajdba izborno obnesla.

Ponarejeni 50kronski bankovci. V prometu sedaj krožijo ponarejeni 50kronski bankovci. Rudečerjavkaste pike na papirjevi podlagi, kakor jih imajo pravilni bankovci, manjkajo. Označba serij in številk je napravljena s štampilijo in prosto roko z rudečilom. Na prvi pogled se niti ne opazi, da je bankovec ponarejen.

Za desetico stavi. Poročevalec lista nam piše: Ruski jarki so tihi, kakor da bi bilo izumrlo vse v njih. Iz našega jarka skoči cesarski lovec, se vzpne po kritju in se sprehaja izzivaje po presledku med sovražnimi jarki, gre celo do žične ograje sovražnikove. Je mož znorel, vprašam častnika. On se nasmehne: Ne bi smel ven, mi kaznujemo moštvo, če zapusti kritja, že zato, ker izda tako sovražniku, da smo tu. Ali ti Korošci se ne dajo zadržati v kletki strelskega jarka. Tudi davi je šel cesarski lovec tu proti ruskim ograjam, tovariš ga je svaril pred Rusi, on mu je pa predlagal: Staviš desetico, da me ne bodo Rusi snedli? Ga tudi niso, večinoma se drže v takih slučajih korektno. Saj je rekel tudi nek pijani Rus, ki se je vlegel nam nasproti na solnce, svojim svarečim tovarišem: To so dobri ljudje, ki mi ničesar žalega ne store!

* **Prerokovanja.** Zanimivo je poslušati zdaj stare ljudi, ki vedo povedati, da so bili težki časi, v katerih sedaj živimo, med našim ljudstvom že davno napovedani. „Kadar bo mlinarica služila pol mernika na dan — kadar bo ob nedeljah stopila iz vsake bajte gospa — takrat bodo prišli tako težki časi, da če boš srečal od Ljubljane do Kranjske gore kravo, ji boš od veselja obesil zlat zvonec na vrat.“ Se uresničujejo te stvari. Mlinarice so služile na dan po 3 K 60 v pred dvema letoma, to je vrednost pol mernika pšenice. Nekatere ženske so začele res tako šariti z oblekami, da so stopale ob nedeljah iz bajt kot mestne gospe oblečene. Mestne gospe so se pa spakovale zadnji čas v oblekah tako, da so hodile o postu oblečene kot predpustne maškare. Gorje pa nam, če se uresniči še oni del prerokovanja, da bo živina tako redka, da bo vredna zlatega zvonca. Draga je že tako kot zlat denar.

Zgodovinskemu društvu za Slovenski Štajer v Mariboru so zadnji čas naklonili podporo: Okrajna posojilnica v Ormožu 20 K; Posojilnica v Konjicah 20 K; Posojilnica v Središču 5 K; Posojilnica v Vojniku 10 K; Posojilnica v Makolah 20 K. Iskreno zahvalo izreka odbor Zgodovinskega društva.

Žrebanje efektne loterije Slovenske Straže — preloženo. Vsled nerednih poštnih zvez nam je bil onemogočen v zadnjih dneh pregled po deželi prodanih srečk. Zato smo bili primorani, žrebanje efektne loterije Slovenske Straže, ki bi se moralo vršiti dne 31. maja 1915, preložiti na dne 26. oktobra 1915 ob 6. uri zvečer. A prodaja srečk Slovenske Straže se nadaljuje.

Maribor. Dne 10. junija je umrl tukajšnji gostilničar in hišni posestnik v Stolni ulici Mihael Szakovič. Star je bil 61 let.

Sv. Marjeta ob Pesnici. V Gradcu je dne 10. junija v deželni bolnišnici umrl zdravnik dr. Franc Kornfeld. Prepeljali so ga k Sv. Marjeti, kjer je bil položen v rodbinsko grobišče. Dr. F. Kornjeld je bil dolga leta sodnijski zdravnik v Mariboru.

Št. Ilj v Slov. goricah. Občini Št. Ilj in Cirknica sta prosili za ruske ujetnike za poljedelsko delo. Pretečeni teden je prišlo v Št. Ilj 65 in v Cirknico 55 Rusov-ujetnikov. V deželni trtnici jih je zaposlenih 10 mož.

Kapela. Iz ruskega ujetništva piše Franc Mavrin, doma v Hrastju, da se nahaja v mestu Syzran, simbirska gubernija, z znanci: Martinom Ajlecom iz Hrastja, Jožefom Štibercom iz Murščaka, Francom Knezom iz Račjaka, Antonom Vrbajnšekom od Sv. Križa in več Kapelčani. Škoda, da ne navede njihovih imen v pomirjenje domačim, ki že dolgo mescev nimajo nikakih poročil o njihovi usodi. Omenjeni Mavrin naroča ženi, naj mu piše nemški, a ruski cenzor je besedo nemški prečrtal. — Oglasili so se še iz ujetništva: Ivan Rožman in Jožef Haložan iz Kieva, Franc Bratkovič iz Uže, Ivan Krefl iz Kovrova. Vsi pišejo, da so zaposleni z delom in si želijo skorajšnjega svidenja s svojci. Bog daj!

Podgradje pri Ljutomeru. Spoštovano obitelj Robinščakovo je zadela bridka izguba. Nadepolni sin Ivan, dragonec, 24 let star, up in nada svojih starišev, se je v cvetu svojih let preselil v ono srečno domovino, kjer ni bolečin, težav in trpljenja. Tudi on se je pozivu našega sivolasega vladarja z navdušenjem odzval ter se celih sedem mescev junaško boril za domovino. Pač mnog njegov tovariš ga je zapustil zadet od sovražne krogle, a on je imel vsikdar srečo. Trikrat ga je ujel sovražnik, ali vsakokrat je še srečno ušel, dasi je enkrat za bežečim streljalo skoraj pol ruske stotnije. Kar se sovražnikovim kroglljam ni posrečilo, to je storila zavratna bolezen. Ta ga je priklenila na bolniško postelj in mu tudi že v kratkem času utrgala nit življenja. Pokopan je v mestu Košice na Ogrskem. Dragi Ivan! Zastonj te iščejo skrbna očesa tvojih domačih; kako hrepenijo po tebi ljubeča srca tvojih tovarišev! Ti pa spavaš tam v daljnji tujini daleč od svojih dragih starišev. Koliko sladkih sanj in koliko nad je šlo s teboj v grob! Spavaj sladko, saj spiš v zemlji, ki je namočena od krvi naših slovenskih junakov. Podaril domovini si življenje, odrešeno je tvoje vse trpljenje, oj, spavaj sladko Ivan blagi, ki bil si vedno našim srcam dragi . . .

* **Središče.** Hlapec Alojzij Raušl je peljal pred drevi z enim konjem voz, težko naložen z opeko. Kakih 600 korakov pred vasjo je voz zdrknil v obcestni jarek in je obstal. Hlapec se je trudil, da bi spravil voz naprej, a konj voza ni mogel potegniti iz jarka. Z rameni se je hlapec uprl v voz in pognal konje. Toda padel je tako nesrečno, da mu je voz šel čez prsa. Nesrečneža so še sicer živega spravili na dom, a je kmalu nato umrl.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Vrle mladenke so z geslom „Domovina krvavi, potrebuje pomoči“ med dobrosrčnimi župljani prodale lepo število srečk Slovenske Straže, da pride po ena srečka na vsakega desetega prebivalca. Ako bi vsak deseti Slovenec kupil eno srečko, bi jih bilo treba do 150.000.

* **Cirkovce.** Od dne 22. novembra lanskega leta ni bilo nobenega poročila več od Jožefa Beranič, posestnika iz Cirkovc pri Pragarskem. Mislili smo že, da je gotovo mrtev. Dne 5. t. m. pa nas je močno iznenadilo pismo, ki nam ga je pisal iz ruskega ujetništva. B l je hudo bolan ter se zdaj že lahko sprehaja po vrtu. Nahaja se v mestu Kasan. Tako nam je pisal ljubi mož in oče štirih otrok. Bog dal, da bi se še več tako za mrtve proglašenih zopet oglasilo v tolažbo žen in mater.

* **Celje.** Večkrat so se že slišale v Celju, pa tudi drugje, razne govorice o g. dr. Ant. Jehartu, ki je bil kot vojaški kurat mesca decembra v Srbiji ujet, da je bolan ali pa mrtev. Zato se izjavlja, da je dr. Jehart še 30. maja t. l. pisal v Celje, da zdrav in čil biva v Čačaku v Srbiji. — Tudi gosp. Pinter še zdrav in korajžen koraka po Galiciji.

* **Sv. Lenart** nad Laškim. Pri nas sta bila pretečeno soboto ujeta dva Rusa, ki sta pobegnila iz ujetniškega tabora v Feldbahu. Rekla sta, da sta hotela priti v Srbijo in od tam domov. Na vprašanje, zakaj sta pobegnila, sta izjavila, da zato, ker je pri nas premalo „hleba“. Čeravno je eden izmed njiju kleče prosil, naj se ju pusti iti dalje, vendar se prošnja ni mogla uslišati. Župan ju je izročil orožništvu v Laškem.

Za katehete in pridgarje. Z dovoljenjem kn.-šk. ordinariata lavantinskega je izšel v založbi tiskarne sv. Cirila v Mariboru življenjepis novega papeža, pod naslovom: **„Sv. Oče Benedikt XV.“** Priredilo je spis zelo zanimivo in uporabno uredništvo „Slovenskega Gospodarja.“ Čeprav obsega knjižica dve poli, 36 strani, vendar se ji je nastavila malenkostna cena 10 vin. za izvod, po pošti 13 vin., koji znesek se blagovoli vposlati v poštnih znamkah na tiskarno. A tudi kdor ni katehet ali pridgar, naj si oskrbi lepo knjižico, ker je dosedaj edini slovenski življenjepis novega papeža.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

31. c. kr. državna loterija

za skupne vojaško-dobrodelne namene.

Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.

Glavni dobitek znaša:

200.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

15. jul. 1915. Cena **srečke 4 krone.**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstrasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštnine prosto.

C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).

Izdajatelj in založnik: Konsorcij „Straža.“ Odgovorni urednik: Franjo Žebot. Tisk tiskarne sv. Cirila v Mariboru.